

Rådet för personer med funktionsnedsättning

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

1. Allmänt

Bestämmelser om rådet för personer med funktionsnedsättning finns i 32 § i lagen om vårdsområden 29.6.2021/611
vårdsområdets påverkansorgan:

”Vårdsområdesstyrelsen ska inrätta ... och ett råd för personer med funktionsnedsättning för vårdsområdet för att garantera möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta och påverka. Medlemmarna i dessa påverkansorgan ska väljas bland medlemmarna i motsvarande påverkansorgan i de kommuner som hör till vårdsområdet på så vis att det från varje sådant kommunalt organ väljs minst en representant. Till påverkansorganen kan dessutom väljas andra personer. Vårdsområdesstyrelsen ska sörja för påverkansorganens verksamhetsförutsättningar.

Påverkansorganen ska ges möjlighet att påverka planering, beredning, genomförande och uppföljning inom olika verksamheter i vårdsområdet i frågor som är eller som ett påverkansorgan bedömer vara av betydelse för barnen, de unga, de äldre eller personer med funktionsnedsättning och med hänsyn till de tjänster dessa befolkningsgrupper behöver. Påverkansorganen ska också tas med när former för delaktighet och hörande utvecklas i vårdsområdet.”

Östra Nylands vårdsområdesstyrelse utsåg 16.6.2022 medlemmar till rådet för personer med funktionsnedsättning för åren 2022–2025 i enlighet med förslag av de kommunala råden för personer med funktionsnedsättning. Rådet för personer med funktionsnedsättning inledde dock sin verksamhet först i februari 2023.

Verksamhetsstadgan för rådet för personer med funktionsnedsättning godkändes vid vårdsområdesstyrelsens möte 27.4.2023.

2. Syftet med verksamheten för rådet för personer med funktionsnedsättning

2.1 Utmaningar och möjligheter under verksamhetsperioden

Rådet för personer med funktionsnedsättning har enligt verksamhetsstadgan till uppgift att

- främja och följa upp välfärdsområdets verksamhet ur funktionsnedsatta personers synvinkel
- främja samarbete mellan personer med funktionsnedsättningar, funktionshinderföreningar och myndigheter
- följa upp funktionsnedsatta invånares behov och önskemål samt se till att deras grundläggande rättigheter uppfylls
- delta i planeringen och utvecklingen av välfärdsområdets tjänster för personer med funktionsnedsättningar genom att till exempel ge utlåtanden eller komma med initiativ.

År 2023 har varit det första verksamhetsåret för området och rådet för personer med funktionsnedsättning, och verksamheten har därför till stor del först sökt sin form.

2.2 Prioriteringsområden, mål och åtgärder för verksamheten 2023

2.2.1 Lämplighet av alla tjänster i samhället och välfärdsområdet för personer med funktionsnedsättning, tillgänglighet och nåbarhet.

2.2.2 Lag om funktionshinderservice

2.2.3 Stöd för rörligheten

2.2.4 Personlig assistans

2.2.5 Övriga åtgärder med anknytning till handikappservice

3. Rådets för personer med funktionsnedsättning verksamhet

3.1 Sammanträden

Rådet för personer med funktionsnedsättning höll sitt konstituerande sammanträde 6.2.2023. Vid sammanträdet valdes Pauli Ritola från Lappträsk till ordförande för rådet för personer med funktionsnedsättning och Tuula Räikkönen från Sibbo och Maija Aatelo från Borgå till vice ordförande.

Rådet för personer med funktionsnedsättning har hållit sammanlagt nio sammanträden under år 2023. Sammanträden har besökts av:

6.2.2023	Camilla Söderström	förvaltningsdirektör
	Tomas Määttä	förvaltningsjurist
11.4.2023	Ville Hanhinen	upphandlingschef

3.2 Tillställningar, evenemang och utbildningar

Rådet för personer med funktionsnedsättning har inte själv anordnat utbildningar eller andra evenemang år 2023. Rådets medlemmar har dock aktivt deltagit i evenemang som anordnats av olika aktörer, bl.a.

Vammaispalvelujen neuvottelupäivät (Förhandlingsdagar för handikappservice)	THL
Henkilökohtaisen avun päivät (Dagar för personlig assistans)	Heta-liitto ry (Förbundet för personliga assistenters arbetsgivare i Finland) och Assistentti.info
Uudenmaan vaikuttajaverkosto (påverkansnätverket i Östra Nyland)	Invalidförbundet och övriga handikapporganisationer
Seminarier Haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten oikeuksien toteutuminen (Tillgodoseendet av utsatta människors rättigheter)	Hyvinvointioikeuden keskus
Webbinariet Muutoksenhaku hyvinvointialueilla (Sökande av ändring i välfärdsområdena)	Hyvil Oy
Webbinariet Verkostoituvat vammaispalvelut (Nätverkande handikappservice)	THL, Hyvil Oy
Hjälpmiddelsmässan i Tammerfors	

3.3 Utlåtanden och ställningstaganden

FN:s konvention om funktionshindrade personers rättigheter binder Finland på samma sätt som en lag.

I artikel 4.3 bestäms så här:

”3. Konventionsstaterna ska i utformning och genomförande av

lagstiftning och riktlinjer för att genomföra konventionen och i andra beslutsfattande processer angående frågor som berör personer med funktionsnedsättning nära samråda med och aktivt involvera personer med funktionsnedsättning, däribland barn med funktionsnedsättning, genom de organisationer som företräder dem.”

Detta intensiva samråd kan genomföras genom att det blir möjligt att delta i beredningen av ärenden och genom att det blir möjligt att ge utlåtanden. Ett intensivt samråd genomförs endast om de frågor som lyfts fram beaktas på ett betydelsefullt sätt vid beredningen och beslutsfattandet.

Om de synpunkter som personer med funktionsnedsättning framfört ignoreras i beslutsfattandet eller upphandlingen förverkligas inte funktionshindrades delaktighet på det sätt som avses. Delaktigheten förblir nominell, nyttan går förlorad, personer med funktionsnedsättning upplever att tjänsterna inte fungerar och reparationsåtgärderna tar tid och resurser.

År 2023 begärdes över 40 utlåtanden av rådet för personer med funktionsnedsättning om sammanlagt 14 sakhelheter. En förteckning över de utlåtanden som lämnats finns som bilaga till verksamhetsberättelsen.

Dessutom har rådet tagit ställning till följande ärenden:

- Diskriminerande begränsning av covid-medicinering på basis av hur väl man klarar sig hemma, sommaren 2023. (Riksdagens justitieombudsman tog upp samma ärende till granskning hösten 2023)
- Rådgivningstjänster i Östra Nylands välfärdsområde. Att rådgivningen inte fungerar, svårigheter i att nå anställda vid handikappservicen per telefon, inkl. särskilda problem för hörselskadade och synskadade.
- Uppskov med ikraftträdandet av lagen om funktionshinderservice (begäran om utlåtande av SHM)

3.4 Påverkan och intressebevakning

Representanten för rådet för personer med funktionsnedsättning har närvarorätt vid välfärdsområdesfullmäktiges sammanträden samt närvaro- och yttranderätt vid sammanträden av de viktigaste

nämnderna. Rådets representanter i fullmäktige och nämnder är:

	Representant:	Ersättare:
Nationalspråksnämnden	Håkan Westerholm	Jonas Lindström Monica Ståhls-Hindsberg
Nämnden för utveckling och samarbete	Pauli Ritola	Tuula Räikkönen
Nämnden för beredskap och säkerhet	Håkan Westerholm	Maija Aatelo Jonas Lindström
Nämnden för ordnande av tjänster	Maija Aatelo	Mirja Juusti Tuula Räikkönen
Vålfärdsområdesfullmäktige	Pauli Ritola	Tuula Räikkönen Maija Aatelo

Representanter/ersättare för rådet för personer med funktionsnedsättning har deltagit i alla sammanträden av vålfärdsområdesfullmäktige och nämnderna och strävat efter att lyfta fram de särskilda behoven hos personer med funktionsnedsättning och behovet av likvärdiga tjänster.

I klientrådet för färdtjänst var representanterna utsedda av de kommunala råden för personer med funktionsnedsättning, en del av dem också verksamma i IU VANE. Dessutom har en representant för rådet för personer med funktionsnedsättning bjudits in till intervjugruppen för konkurrensutsättningen vid beställningscentralen för färdtjänst, arbetsgruppen för beredning av anvisningar för bostadsändringsarbeten enligt handikappservicelagen samt styrgruppen för projektet för hållbar tillväxt.

De som representerar de lokala råden för personer med funktionsnedsättning i tillgänglighetsarbetsgrupper deltog också i ett gemensamt sammanträde med tillgänglighetsarbetsgrupper i området.

3.5 Samarbetspartner, intressentgrupper, nätverk

År 2023 har samarbete bedrivits med offentliga och privata nätverk samt med tredje sektorn.

3.6 Sammansättning av rådet för personer med funktionsnedsättning

Rådet för personer med funktionsnedsättning har en representant i områdets alla kommuner:

Pauli Ritola	Lapträsk	ordförande
Tuula Räikkönen	Sibbo	vice ordförande
Maija Aatelo	Borgå	vice ordförande
Mirja Juusti	Askola	
Janne Riekkö	Askola	
Jonas Lindström	Lovisa	
Jyrki Laakso	Lovisa	
Eeva Hava	Mörskom	
Hannele Käenaho-Virtala	Mörskom	
Håkan Westerholm	Borgå	
Robert Almiala	Pukkila	
Monica Ståhls-Hindsberg	Sibbo	

Ira Kaijolehto har varit teknisk sekreterare för rådet för personer med funktionsnedsättning.

4. Uppföljning och indikatorer

4.1 Intern uppföljning av rådet för personer med funktionsnedsättning

I slutet av året bedömdes de sätt på vilka rådet för personer med funktionsnedsättning fungerar och man beslutade att göra sammanträdena smidigare.

4.2.1 Samarbetet inom välfärdsområdet, påverkan av utlåtandena och ställningstagandena

Rådet för personer med funktionsnedsättning i Östra Nyland förväntar sig att utlåtandena skulle betraktas som framställningar och att de frågor som framförs i utlåtandena skulle beaktas i de slutliga besluten. Rådet för personer med funktionsnedsättning är berett att vid behov ge ytterligare information.

Utifrån responsen har man försökt följa hur effektiva utlåtandena och ställningstagandena är.

4.2.2 Deltagande i beredning av ärenden

Medlemmarna i rådet för personer med funktionsnedsättning har i någon mån bjudits in att delta i beredningen av ärenden. I beredningsskedet är det möjligt att på olika sätt diskutera de olika lösningar som behövs för personer med funktionsnedsättning. Rådet för personer med funktionsnedsättning uppmuntrar därför representanterna för rådet för personer med funktionsnedsättning att delta i beredningsskedena. Detta gör det snabbare att hitta bra lösningar.

5. Ekonomi

Enligt aktuella uppgifter har ekonomin hållit sig inom budgetramen.

6. Kommunikation, webbsidor, sociala medier, media

Presentationen av rådet för personer med funktionsnedsättning och mötesprotokollen finns på välfärdsområdets webbplats <https://ostranyland.fi/om-oss/beslutsfattande-2/raden-och-ungdomsfullmaktige/>

Medlemmarna i rådet för personer med funktionsnedsättning har fått förfrågningar om utlåtandena under hela året. Rådet för personer med funktionsnedsättning anser det viktigt att utlåtandena kan hittas på samma webbplats som rådets protokoll.

I slutet av året öppnades en e-postadress för rådet för personer med funktionsnedsättning vammaisneuvosto@itauusimaa.fi. Alla medlemmar fick också en e-postadress i samma format som området fornamn.efternamn@itauusimaa.fi.

7. Utveckling av verksamhet

Erfarenheterna från det första verksamhetsåret utnyttjas vid planeringen av det fortsatta arbetet.

Rådet för personer med funktionsnedsättning tackar välfärdsområdets representanter och arbetstagare för samarbetet.